

Over Pelgrimspaden in de Brabantse Kempen

Wandel Zoekpagina

Lengte

22 km

Start- en eindpunt

Wandelknooppunt 47
Jan Smuldersstraat 24
5512 AZ Vessem

Openbaar vervoer

Buurtbus Lijn 291
Hermes: Middelbeers -
Vessem. Bushalte
Wilhelminalaan.

Parkeren

In de Servatiusstraat zijn
voldoende parkeerplaatsen.
4, 5512 AJ Vessem

Horeca

Dinee café De Kempen
Het Groen 14
5511 AE Knegsel

Dorpshuis De Smis
Smitseind 33a
5525 AN Duizel

Restaurant Mout & Hout
Jan Smuldersstraat 24
5512 AZ Vessem

Café Mina
Wilhelminalaan 1
5512 BJ Vessem

Onderweg zijn er bankjes en
picknickplekken

Routemaker

Charles Aerssens

Versiedatum

13-03-2026

Hart van Brabant

Vessem, gelegen in de Brabantse Kempen, is een kruispunt van verschillende pelgrimsroutes en verbindt pelgrims met eeuwenoude tradities van bezinning, gastvrijheid en ontmoeting. Deze routes vormen een belangrijk onderdeel van het religieuze en culturele erfgoed van de regio. Bij de Jacobushoeve en Pelgrimsherberg Kafarnaüm vinden pelgrims een rustpunt voordat zij hun tocht voortzetten door het Brabantse landschap. De paden sluiten aan op het Pelgrimspad, het Peerkepad, de Camino naar Santiago de Compostela, Ons Kloosterpad en de Via Monastica. De rondwandeling begint in het centrum van Vessem en loopt via het beekdal van de Kleine Beerze naar Duizel. Daarna gaat de route langs de Meerheide met visvijver 't Biesven en recreatiegebied E3 Strand. Via de bossen van de Sneiderhoek bereikt men Knegsel. Vervolgens voert de tocht langs het Grafheuvelreservaat Toterfout-Halfmijl en langs de vennen van het Grootmeer en Kleinmeer terug naar Vessem, het eindpunt van de dagwandeling.

De rondwandeling volgt routemarkeringen van het Wandelrouten netwerk VisitBrabant. Routebeschrijving via knooppunten 47 - 46 22 - 75 - 9 - 7 - 8 55 - 6 - 56 3 - 52 - 51 - 50 - 19 9 - 8 - 79 - 49 - 84 - 47

Routebeschrijving

L.A.W.V. "VIA-VIA"

1 Voor deze dagwandeling vertrekken we vanuit het centrum van Vessem (1) bij KNP47 aan de Jan Smuldersstraat tegenover de historierijke Beerze Brouwerij (2) en voormalig Café De Gouden Leeuw, nu Horeca Mout & Hout. Naast KNP47 staat het Oude raadhuis uit 1898 met nog een herinneringssteen die de kroning van Koningin Wilhelmina in datzelfde jaar herdenkt. Het is een symmetrisch wit gebouwtje met een trapgevel. Vanaf KNP47 volgen we de Jan Smuldersstraat in westelijke richting, waar we na 300 meter de Jacobushoeve (3) passeren, een ontmoetingsplaats en startpunt voor pelgrims, die hier te voet of met de fiets aan hun pelgrimstocht naar Santiago de Compostela beginnen over de Via Monastica als aanloop route of het Pelgrimspad volgen. Voorbij de Jacobushoeve na de bocht naar links bij de picknickplaats komen we rechtsaf op de Hoogeloonseweg aan de brug over de Kleine Beerze. Hier laten we het asfalt achter ons en betreden links door het draaihekje het beekdal van de Kleine Beerze (4).

2 Door het beekdal van de Kleine Beerze is in deze ecologische verbindingszone een verrassend groengeel gemarkeerd wandelpad gecreëerd met bankjes, bruggen en infopanelen. Ook de pelgrimsroutes (5), zoals het Peerkepad, de Camino naar Santiago de Compostella, het Kloosterpad en de Via Monastica verlopen hier op de oever van de Kleine Beerze. Langs padenpoelen en over bruggetjes wandelen we zuidwaarts richting. In een van die paddepoelen zien we een kunstwerk 'De bemiddelaars' (6) van Huub de Kort uit Bladel. Aangekomen op de Hoogcasterseweg steken we bij KNP41 over en vervolgen de route op de oostelijke oever van de Kleine Beerze. Op de andere oever in de richting van Hoogeloon grenst meteen aan het beekdal het Koebosch. We lopen door langs de steeds smaller wordende waterloop van de Kleine

Beerze en steken daarbij het asfalt van de Heuvel over tot we KNP75 bereiken aan Den Aard. Hier vinden we een infobord dat informatie geeft over het belang van de Kleine Beerze als ecologische verbindingszone tussen de natuurgebieden Cartierheide in Eersel en Spekdonken in Middelbeers.

3 Verder de waterloop van de Kleine Beerze volgend komen we aan het asfalt van De Weege, waar we oversteken en op de westelijke oever het zandpad nemen langs de Kleine Beerze tot we de duidelijk in het landschap aanwezige hoogspanningsleiding in het gebied Mosik bereiken. Bij KNP9 steken we via een eenvoudig stalen brug de Kleien Beerze over en volgen de geelgroene markering van het wandelroutenetwerk om het bosje heen. De route gaat naar links tot we in de bebouwing van het buurtschap Hoek aankomen. In dit buitengebied is in de nacht van 11 april op 12 april 1944 de Armstrong Whitworth Lancaster Mk I LL784 van het RAF 619 Squadron (7) gecrasht. In het buurtschap Hoek gaat de wandeling eerst links en dan rechts tot we op de doorgaande weg van Vessem naar Duizel komen. De route gaat naar rechts tot op de T-splitsing bij het Mariakapelletje (8). Het kapelletje staat op de plek aan de Groenstraat waar eeuwen geleden de kern van de nederzetting Duizel is ontstaan en sinds 1337 als Dusele vermeld wordt, wat later Duizel gaat heten. Het is ook de historische plek waar in de Middeleeuwen rond 1460 de burcht gestaan heeft van Ridder Hendrik van Eyck. Omstreeks 1900 bestaat van dit kasteel nog een witgepleisterd oud huis, maar de grachten zijn door de toenmalige bewoner, Jacobus van Dooren, gedempt en het oude huis is later verdwenen.

4 We vervolgen onze wandeling naar rechts door de Groenstraat tot we aan het Smitseind bij de Sint Jan Geboortekerk (9) komen. Naast de Sint Jan Geboortekerk staat aan het einde van de Groenstraat de voormalige pastorie, Huis De Veste (10). Aan de andere zijde op het Smidseind zien we het robuuste bronzen beeld 'Goei Moeder', door de Duizelse kunstenaar Marja van Riel gemaakt en geschonken door de Agio sigarenfabrieken in 1997. Aangekomen op de T-splitsing bij KNP8 slaan we linksaf de Meerstraat in en vervolgen onze route in oostelijke richting. Hierbij passeren we een imposant hekwerk waarachter het uitgestrekte landgoed met Villa Duizelhof (11) schuil gaat. Aan het einde van de Meerstraat komen we op de Akkerstraat, de doorgaande weg van Vessem naar Eersel, waar we bij KNP78 oversteken en onze wandeling vervolgen op de Meer. Linksom langs de sportvelden en naar rechts verloopt de route langs visvijver 't Biesven en door het bedrijventerrein Meerheide, waar hoofdzakelijk logistieke overslagbedrijven zijn gevestigd. Het laatste deel is fietspad en zo bereiken we de drukke Steenovens, die even zuidwaarts toeritten heeft op de A67 van Eindhoven naar Antwerpen.

5 Bij de Carpoolplaats steken we over en wandelen de Buivensedreef op. Net voorbij de ingang naar de grote parkeerplaats van het recreatiegebied E3 strand gaan we naar rechts en vervolgen de Buivensedreef, die aanvankelijk nog breed is. Na de slagboom blijven we de weg volgen en net voorbij de bocht naar rechts met zicht op het open landschap slaan we het eerste bospad links in. Zo komen we bij de in het bosgelegen villapercelen aan de Sneidershoek, waar we rechtuit de groengele markeringen van het wandelroutenetwerk oppikken. Waar deze markering naar rechts afbuigt vervolgen we het bospad in noordoostelijke richting door de bosrijke omgeving van het noordelijk gelegen dorp Knegsel. Op de y-splitsing even naar rechts en dan links aanhouden tot we over de Hoekseakker bij enkele in het bos gelegen huizen aankomen op een kruispunt. Als we recht oversteken staan we even verderop bij KNP55 en kiezen voor de richting naar KNP6 over de Pastoor Eijkenweg, die we helemaal uitlopen tot KNP6 op de dorpstraat Het Groen.

6 Aan het einde even naar links en zo komen we op de dorpstraat Het Groen. Naar rechts bereiken we bij KNP56 op de hoek met de Zandoerleseweg het ruime dorpsplein met de R,K, Kerk van de H. Monulphus en Gondulphuskerk (12). Vanaf de parochiekerk vervolgen we onze wandeling in noordwestelijke richting door de Schutsboomstraat langs het dorpsplein en slaan rechtsaf de Zandoerleseweg in om dan linksaf de Nardushoek in te wandelen. We houden rechts aan op de Antwerpsebaan en laten de bebouwing achter ons. Met de bocht naar links langs enkele verscholen optrekjes betreden we het bosgebied De Molenvelden, gelegen tussen het Knegsel en het gehucht Zandoerle. Het bos wordt gekenmerkt door beukenlanen en bestaat oorspronkelijk uit heidevelden. Wij wandelen noordwaarts en kiezen voor de brede beukenlaan voorbij KNP3 tot we op de volgende kruising linksaf slaan en met de bocht naar rechts langs de akkers op de Hoogeloonse Dijk uitkomen. Naar links langs KNP52 gaat de route tot aan de T-splitsing bij KNP51. Rechtsaf over de Weijersweg passeren we grote agrarische percelen. We negeren de afslag van de Grote Aard en komen voorbij het beekdal van de Bruggenrijt aan het bos de Halve Mijl. In deze bossen bevindt zich nu het grafheuvelreservaat Toterfout-Halfmijl (13) dat bestaat uit zestien gerestaureerde grafheuvels uit de Midden-Bronstijd. Links van de Weijersweg, net voor de eerste huizen van het gehucht Halfmijl, gaan we even naar links tot aan grafheuvel 14. Weer terug gaat de route door het gehucht Halfmijl bij KNP50 in de richting van KNP19 langs het vennetje. kiezen, passeren we verderop ANWB-paddestoel 23408/001 aan de Vessemse dijk. Op de 5-sprong (Grote Vliet) aangekomen bij KNP19 kiezen we voor het tweede pad vanaf links! We volgen dit rechte bospad, steken verderop een dubbel laantje over. Na 300 meter bereiken we het kruispunt van bospaden bij het Grootmeer en het naar het westen gelegen Kleinmeer (14). De route gaat naar links en bij de eerste mogelijkheid rechts kiezen we het natuurwandelpad dat ons direct langs de oever van het Grootmeer leidt.

7 Zo komen we bij de uitkijkpost, die is aangelegd en van waar we een panoramisch overzicht over het gebied hebben. Vanaf de uitkijkpost wandelen we naar links om dan rechts aanhoudend op het bospad bij KNP9 uit te komen. Hier houden we de richting aan naar KNP8 en passeren het ven het Kleinmeer. Dit ligt helemaal verscholen achter de dichte begroeiing van elzenbosjes. In het Kleinmeer wordt het verontreinigde spoelwater van het drinkwaterpompstation Vesseem bezonken en gezuiverd door het rijk aanwezige riet. Op de kruising met KNP8 gaat de route rechtdoor om dan op de T-splitsing scherp naar links af te buigen. Na een paar honderd meter opnieuw naar rechts en zo komen we aan een open landschap met aan onze linkerhand een rechte sloot omzoomd door een bomenrij. Op dit punt gaat de markering naar rechts en wandelen we over het smal bospad van het Pelgrimspad zuidwestwaarts. Met de bocht mee lopen we langs de achterzijde van Sportpark De Lille en komen op de verharding Lille.

8 Naar rechts volgen we het asfalt tot op het punt waar de Lille bij het bord Vesseem naar rechts afbuigt. Wij kiezen voor het onverharde pad rechtuit en wandelen door tot KNP49 aan het Postels Huufke. Rechtsaf het Postels Huufke volgend gaan we bij het Kerkenpaadje naar rechts

achter de bebouwing door tot we in de Mr. de la Courtstraat komen. We steken over en gaan nu westwaarts door het Groenewoud langs Zorgcentrum St. Joris en komen uit in de Servatiusstraat, waar aan de overzijde van de straat de parochiekerk St. Lambertus (15). Naar rechts zijn we bijna in het centrum van Vesseem, waar we deze rondwandeling gestart zijn. Tegenover de parochiekerk St. Lambertus passeren we Pelgrimshoeve Kafarnaüm, een Brabantse langgevelboerderij, gelegen aan de pelgrimsroute naar Santiago de Compostella, de Via Monastica en het Peerkepad. Verderop aan de Servatiusstraat 10 staat de in 1849-1850 gebouwde de stijlvolle voormalige pastorie. Even verderop zijn we dan weer bij KNP47 bij Horeca Mout & Hout midden in het centrum van Vesseem en eindigt deze dagwandeling.

Omgevingsinformatie

1 - Vesseem

Vesseem ligt in de Brabantse Kempen in het dal van de Kleine Beerze in de Acht Zaligheden binnen de Gemeente Eersel. Oorspronkelijk is Vesseem een agrarisch kerkdorp, waarvan de eerste schriftelijke vermelding dateert uit 1292, als Hertog Jan I van Brabant gemeenterechten verleent aan de inwoners van Vesseem en Wintelre. Archeologische opgravingen laten zien dat er al in de elfde eeuw boerderijen rond een kerk liggen. Door ontginningen ontstaan later nieuwe buurtschappen ten noorden van het dorp, zoals Heike, de Donk, Meervan, de Kuilenhurk, de Lantie, het Veneind en Driehuizen. In 1815 wordt de Gemeente Vesseem, Wintelre en Kneegsel gevormd met Vesseem als centrum. De Katholieken bouwen in 1850 een pastorie en in 1882 een nieuwe kerk. Het gemeentehuis wordt in 1898 gebouwd.

2 - Bierbrouwerij De Leeuw

Bierbrouwerij De Leeuw bestaat al vóór 1716 en als eerste brouwer is Evert van Poppel bekend. Later gaat de brouwerij over aan zijn dochter Maria Catharina van Poppel, die samen met Godefridus Swers eigenaar is in 1751-1752. Door de jaren heen wisselt de brouwerij meerdere keren van

eigenaar door erfenissen en verkoop. In 1883 komt de brouwerij in handen van de familie De Rooij. Na 1926 registreert deze familie het beeldmerk van Bierbrouwerij De Leeuw, met een gouden klauwende leeuw. Op 27 augustus 1904 breekt er brand uit in de brouwerij, waarbij zeven huizen in vlammen opgaan, waaronder de boerderij, die bij de brouwerij hoort. De brouwerij zelf blijft echter bestaan en kan blijven produceren. In 1905 wordt een nieuw brouwerijgebouw aan de straatzijde gebouwd. Tegelijk wordt de waterput uitgebreid en verdiept, omdat het zachte en zuivere water zeer geschikt was voor het brouwen van bier. In 1928 worden de machines gemoderniseerd met een 15 pk oliemotor en begint men met het brouwen van ondergistingend bier. Na de Tweede Wereldoorlog volgt in 1948 opnieuw een modernisering. Toch stopt men in 1952 met het brouwen van bier. Daarna werd het gebouw alleen nog gebruikt voor verkoop en distributie van bier, vooral voor Heineken. In 2007-2008 werd het historische brouwerijgebouw gerestaureerd.

3 - Jacobushoeve

De Jacobushoeve is een ontmoetingsplaats en startpunt voor pelgrims die te voet of met de fiets naar Santiago de Compostela reizen via de Via Monastica. De naam verwijst naar de apostel Jacobus en het beroemde pelgrimsoord in Spanje. De hoeve is een typisch Brabantse langgevelboerderij uit de 19e eeuw en is rond 1800 gebouwd. In 1991 komt het gebouw in handen van de Broeders van Dongen en krijgt het een nieuwe functie. Broeder Fons van der Laan neemt het initiatief om er een ontmoetingscentrum en kringloopwinkel van te maken. Zijn idee is ontstaan na een pelgrimstocht naar Santiago de Compostela, waar hij geïnspireerd is door hergebruik en het helpen van mensen in nood. Tegenwoordig werken er meer dan honderd vrijwilligers in de winkels, werkplaatsen en tuin. Bezoekers kunnen er tweedehands spullen kopen, koffie drinken en elkaar ontmoeten in het Praathuis. De opbrengsten gaan grotendeels naar goede doelen, vaak in ontwikkelingslanden. De Jacobushoeve is zo een sociale en duurzame plek

4 - Beekdal van de Kleine Beerze

Het Waterschap De Dommel heeft enkele jaren geleden in samenwerking met de Gemeenten Eersel en Bladel, de provincie Noord-Brabant, Natuurmonumenten en het Ministerie van Defensie het beekdalherstel van de Kleine Beerze aangepakt en de directe omgeving opnieuw ingericht. Nu meandert de Kleine Beerze weer door het landschap en is er een meer natuurlijk en evenwichtiger watersysteem ontstaan. Dit beekherstelproject heeft zo ook de leefbaarheid van de Kleine Beerze vergroot. Uitgangspunt is een balans creëren tussen de verschillende natuurfuncties en de belangen van de omwonenden en de recreanten. Als maatregelen is er door het weer laten meanderen van de beek meer ruimte ontstaan voor het vasthouden en bergen van water, meer variatie in stroming, een afwisselende bodem en oever en ook schoner water. Nu de stuwen verwijderd zijn, kunnen de verschillende vissoorten zich makkelijker verplaatsen in het beeksysteem, waardoor er een gezonde vispopulatie is ontstaan. De broekbossen, houtwallen en paddepoelen zorgen daarbij voor een ecologische verbindingzone

5 - Pelgrimsroutes in Vessem

De Pelgrimsroutes in en rond Vessem vormen een belangrijk onderdeel van het religieuze en culturele erfgoed van de regio. Door Vessem en het buitengebied lopen verschillende wandelroutes, die de pelgrim verbindt met eeuwenoude tradities van bezinning, gastvrijheid en ontmoeting. Hier komen in de omgeving van het dorp verschillende pelgrimsroutes samen en volgen een verrassend en natuurrijk traject langs de waterloop van de Kleine Beerze. De gemarkeerde pelgrimsroutes van het Peerkepad van Wittem naar Tilburg, de Camino naar Santiago de Compostela, het Kloosterpad langs kloosters en abdijen in Brabant en de Via Monastica vanuit 's-Hertogenbosch langs de abdijen van Postel, Tongerlo, Averbode, Heylissem, Florette en Leffe naar het in Noord-Frankrijk gelegen Givet, verlopen hier op de oever van de Kleine Beerze. Deze routes verbinden niet alleen verschillende religieuze en historische plaatsen, maar laten de pelgrims ook kennismaken met het karakteristieke Brabantse landschap. Het natuurgebied rond Vessem vormt daarmee een rustpunt en ontmoetingsplek voor pelgrims, die onderweg zijn naar grote en kleine bestemmingen, dichtbij of ver weg. In Vessem zelf zijn Pelgrimsherberg Jacobushof, en Pelgrimshoeve Kafarnaüm de

aangewezen plekken, waar pelgrims kunnen overnachten en ervaringen kunnen delen met anderen deelgenoten.

6 - Kunstwerk De bemiddelaars

Het kunstwerk 'De bemiddelaars' uit 2010 is van Huub de Kort uit Bladel en bestaat uit twee grote bijlen van cortenstaal. Het herinnert aan een bijzondere archeologische vondst. Bij de werkzaamheden van het beekherstelproject van de Kleine Beerze ontdekken archeologen in 2008 tien bronzen hielbijlen in de bedding van de beek. Het is zeer uitzonderlijk dat zoveel bijlen samen worden gevonden. Ze liggen binnen een oppervlak van ongeveer één vierkante meter. Hoewel alle bijlen van hetzelfde type zijn, zijn ze elk in een andere mal gegoten. Experts denken dat de bijlen daar bewust zijn neergelegd. Mogelijk zijn ze een grafgift voor een overledene of een offer aan een godheid. De bijlen zijn nooit gebruikt, omdat gebruikssporen ontbreken. Ze dateren uit de Midden-Bronstijd, rond 1500 voor Christus, en zijn waarschijnlijk geïmporteerd uit Engeland of Oost-Europa.

7 - Crash Armstrong Whitworth Lancaster Mk I LL784 RAF 619 Squadron

In de nacht van 11 op 12 april 1944 de Armstrong Whitworth Lancaster Mk I LL784 van het RAF 619 Squadron gecrasht. Het toestel met een 7-koppige bemanning bestaande uit: Pilot en Squadron Leader John William Eunson Duncan McGilvray, Sgt. Ivor Ronald Frank Haberfield, Sgt. Raymond Hillier, W/O Alexander Armstrong Munro, P/O John Leonard Pritchard, F/O Alfred Kenneth Baker en F/O Ernest Drake is op de terugvlucht van een raid vanuit het Engelse Conigsby op de Duitse stad Aken en wordt boven Duizel waarschijnlijk neergehaald door het Duitse jachtvliegtuig, een Messerschmitt Bf 110, van Feldwebel Lorenz Gerstmayr van het 4./NGS 3. Alleen F/O Alfred Kenneth Baker en F/O Ernest Drake overleven met hun parachute de crash en worden door het Belgische verzet verborgen en in veiligheid gebracht naar Brussel. Hier worden ze verraden en door de Geheime Feldpolizei gearresteerd. F/O Ernest Drake wordt gevangen gezet in de gevangenis St. Gilles en later als krijgsgevangene overgebracht naar Stalag Luft III in het Poolse Sagan. De gewonde F/O Alfred Kenneth Baker blijft als krijgsgevangene in het ziekenhuis. Hun 5 verongelukte kameraden worden op 14 april 1944 begraven in Eindhoven op de Oorlogsbegraafplaats van het Gemeenebest Eindhoven-Woensel.

8 - Mariakapelletje Duizel

Deze markante zevenhoekige in bakstenen opgetrokken kapel naar een ontwerp van de Veghelse architect Pierre Tooten ligt op een driehoekig pleintje omgeven met eiken en is in 1950 gebouwd op initiatief van Pastoor Van der Horst uit dankbaarheid voor het feit dat Duizel in de WOII gespaard is gebleven voor oorlogsgeweld. In de kapel vinden we een houten Mariabeeld met kind en er hangt een plaquette die de oorlogsslachtoffers herdenkt, die zijn omgekomen in Duizel. Zo lezen we er de namen van de omgekomen 5 bemanningsleden van de gecrashte Armstrong Whitworth Lancaster Mk I LL784 van het RAF 619 Squadron en de 31 geallieerde militairen die gestorven zijn in het noodhospitaal in Duizel in de periode van 18 september tot 3 oktober 1944 tijdens de geallieerde opmars van Operation Market Garden. Tevens worden er drie Nederlanders herdacht die hun leven gegeven hebben in WOII en in Duizel begraven liggen.

9 - Sint Jan Geboortekerk

Deze in Neo-Gotische stijl opgetrokken bakstenen parochiekerk is ontworpen door de uit Oss afkomstige architect Hendrik Vorstermans en ingewijd in 1925. Het is een kruiskerk met traptoren en vieringtorentje. In het interieur bevinden zich enkele oude voorwerpen uit de vorige kerk, zoals een doopvont uit 1741 en een kaarsenkroon uit de 17e eeuw. De oude kerk wordt in 1927 afgebroken, maar de toren blijft behouden. Deze bakstenen toren stamt uit de tweede helft van de 15e eeuw en heeft steunberen met ronde en spitse bogen. Het patronaatsrecht van de parochie hoort oorspronkelijk bij het Bartolomeuskapittel in Luik en gaat later over naar de Abdij van Tongerlo. Tussen 1648 en 1827 wordt de parochie bediend door de Abdij van Postel. Na de Vrede van Münster in 1648 komt de kerk in Protestantse handen. Katholieken gebruiken dan een schuurkerk. In 1798 krijgen zij de kerk terug, maar na een instorting van de toren in 1800 moeten de Katholieken tot 1822 weer van hun schuurkerk gebruik maken.

10 - Huis De Veste

Dit Rijksmonument is ooit een omgracht huis geweest, dat met stenen hekpalen en met muurankers uit 1754 in opdracht van de Abdij van Postel is gebouwd voor de huisvesting van dorpspastoors. In 1871 heeft er een verbouwing plaatsgevonden. Binnen zijn er enige schoorsteenmantels, plafonds en luiken uit de bouwtijd, in Lodewijk XVI stijl, bewaard gebleven.

11 - Villa Duizelhof

In 1863 wordt hier een Neo-Classicistisch jachthuis gebouwd, dat nu niet meer bestaat. Het wordt dan bewoond door een zekere uit België afkomstige Victor A.M. van de Schriek (1826-1871), die zich gaarne 'Baron' liet noemen. Deze excentrieke persoonlijkheid leidt een verkwistend bestaan en moet daarom in 1866 zijn bezit verkopen. In 1873 wordt het jachthuis aangekocht door de Belgische Baron Emile de Cartier de Marchienne, die het ernaast gelegen Duizels Hof al in 1863 heeft aangekocht en in 1882 overlijdt. De Cartierheide, die zijn jachtterrein ook is, herinnert nog aan de naam. Tot kort voor de oorlog in 1938 is het eigendom van zijn zoon Emile de Cartier de Marchienne (1871-1946), Belgisch ambassadeur te Londen, maar verkoopt het dan aan een zekere heer Wolters uit Valkenswaard. Niet lang na 1948 wordt het jachthuis gesloopt en vervangen door een nieuwe Villa Duizelhof. Aan het einde van de twintigste eeuw wordt ook deze villa weer afgebroken en daarna wordt op basis van oude tekeningen het oorspronkelijke jachthuis opnieuw opgebouwd.

12 - H. Monulphus en Gondulphuskerk.

Deze pseudobasiliek uit 1926 is ontworpen door architect Hendrik Willem Valk, de H. Monulphus en Gondulphuskerk en heeft een opvallend brede, maar lage toren. Binnen bevindt zich een kapel ter ere van de H. Antonius Abt met een Antoniusbeeld uit ongeveer 1750, gemaakt door de Vlaamse barokbeeldhouwer Walter Pompe(1703-1777). Dit beeld

is door de kerk van Lith aan de Kneegelse parochie geschonken. Al in de 14e eeuw is Knegsel een zelfstandige parochie, maar wordt voor de eerste keer genoemd in een document uit 1281. Men denkt dat het dorp zelfs nog ouder is, omdat er in de omgeving grafheuvels uit de periode 1500 tot 1000 voor Christus en urnenvelden zijn gevonden. Dit wijst op bewoning in de prehistorie. Knegsel heeft ook moeilijke tijden gekend Zo is het dorp in 1688 door Franse soldaten verwoest en in 1702 opnieuw geplunderd. Ook de kerk, die in na de 80-jarige oorlog bij de Vrede van Münster in 1648 buiten gebruik is gesteld, heeft dan zwaar te lijden. In 1790 stort de kerk, die dan aan de huidige Pastoor Eijkenweg ligt, in en de restanten worden in de loop van de 19e eeuw afgebroken.

13 - Grafheuvelreservaat Toterfout-Halfmijl

Tussen de gehuchten Toterfout en Halfmijl ten oosten van Vessem ligt een archeologisch natuurgebied. Het staat bekend om een groep prehistorische grafheuvels, die meer dan 3000 jaar oud zijn en bestaat uit zestien gerestaureerde grafheuvels uit de Midden-Bronstijd. Links van de Weijersweg net voor de eerste huizen van het gehucht Halfmijl is de toegang naar vier grafheuvels. Het is dorpsonderwijzer en amateur archeoloog Petrus Norbertus Panken(1819-1904) uit Duizel, die in 1844 als eerste in dit gebied de grafheuvels ontdekt en zijn ontdekking in 1845 publiceert. In de periode van 1948 tot 1951 worden 34 grafheuvels systematisch onderzocht door Willem Glasbergen onder supervisie van Prof. Dr. Albert van Giffen van het Biologisch Archeologisch Instituut van de Rijksuniversiteit Groningen. Zestien grafheuvels worden gerestaureerd en de overige worden geëffend om plaats te maken voor cultuurgrond. In juni 1963 worden hier bronzen panelen bijgeplaatst die uitleg geven over de inhoud en structuur van de grafheuvels en in 1966 komen de grafheuvels op de lijst van Rijksmonumenten.

14 - Grootmeer en Kleinmeer

Deze oorspronkelijk natuurlijke heidevennen zijn ongeveer 10.000 jaar geleden, na de laatste ijstijd, ontstaan. Op kaarten uit 1900 liggen ze nog midden in een heidegebied in het bosgebied Buikheide en Oude Molen, dat iets hoger ligt dan de omgeving. Ze worden voornamelijk gevuld met

regenwater, dat blijft staan doordat de bodem slecht water doorlaat door een klei- of leemlaag. In de vorige eeuw verdroegen de vennen geleidelijk doordat de grondwaterstand daalt. Later wordt er spoelwater van een waterleidingbedrijf ingepompt, waardoor de oorspronkelijke omvang terugkomt. Als dit spoelen stopt en de ondoorlatende laag beschadigd raakt, staan de vennen enkele jaren bijna droog. Tegenwoordig wordt er weer water ingepompt. Dit kalkrijke water zorgt voor een bijzondere plantengroei, zoals oeverkruid, naaldwaterbies, gesteeld glaskroos, pilvaren en klein blaasjeskruid. Ook vormt het gebied een belangrijk leefgebied voor de heikikker. Nu maken de vennen deel uit van het Natura 2000 gebied Kempenland-West.

15 - Parochiekerk St. Lambertus

De kerk is in 1882 gebouwd op de fundamenteën van een Middeleeuwse kerk. De 15e eeuwse toren in Kempense Gotiek stijl is behouden en heeft verschillende geledingen met versierde boogfriezen en bevat twee klokken, die in 1716 en 1726 zijn gegoten door Jean Petit. Het Neo-Gotische schip is ontworpen door de Tilburgse architect H. Bekkers. De kerk heeft de vorm van een driebeukige basiliek zonder transept met een lager koor en kapellen, die naast de toren zijn gebouwd. Na het Tweede Vaticaans Concilie wordt de kerk in 1967 versoberd. De muren en plafonds worden wit gekalkt, waardoor de florale schilderijen uit 1890 van kunstschilder Joseph Lommen verloren zijn gegaan. Verdwenen zijn ook waardevolle kunstwerken, zoals het hoogaltaar van Cornelis van Opstal en glas-in-loodramen van Jean-Baptiste Capronnier. Na de restauratie in 2009 zijn overgekalkte decoraties opnieuw zichtbaar en hersteld. Het orgel uit 1868 is van orgelbouwer François Bernard Loret en meerdere keren aangepast en in 2010 gerestaureerd naar de oorspronkelijke staat. De orgelkast is versierd door Cornelis van Opstal met beelden van paus Gregorius de Grote en bisschop Ambrosius. Rond de kerk ligt een oude begraafplaats met een intacte 18e eeuwse muur. Op het kerkhof staat een Calvarieberg uit 1887 met een ommetselde grot met een smeedijzeren hek voor de ingang, een goed bewaard voorbeeld van 19e eeuwse kerkelijke kunst.

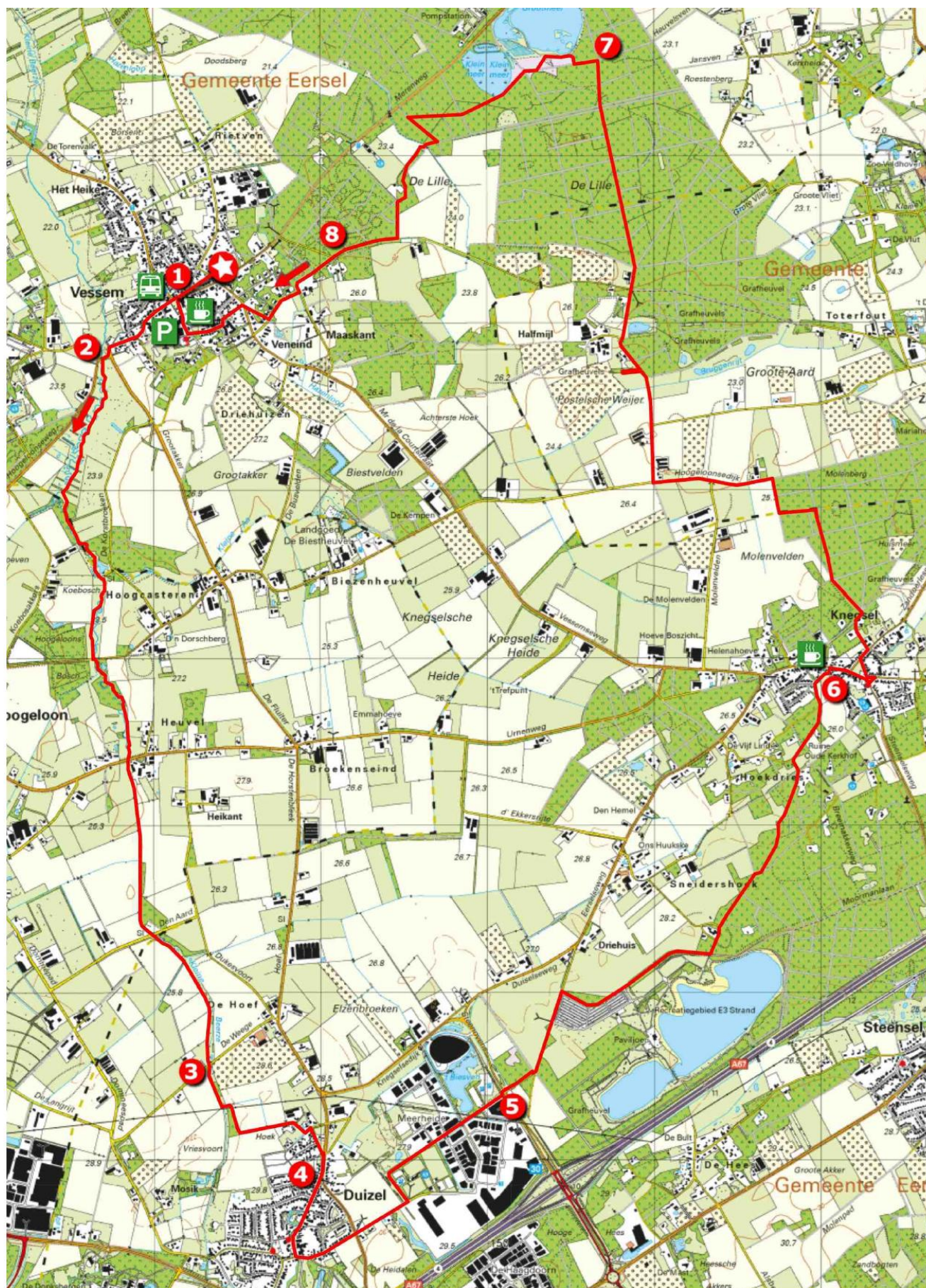
16 - Pelgrimshoeve Kafarnaüm

Deze voormalige oud Brabantse boerderij is oorspronkelijk een broederhuis van de broeders van Dongen, de Congregatie van Onze Lieve Vrouw van Lourdes. Het huis diende als zomerverblijf. Het broederhuis wordt in 2009 omgezet in Pelgrimshoeve Kafarnaüm en als zodanig in gebruik als een refugium voor pelgrims naar Santiago de Compostela. Het huis is voor hen een open en gastvrije plek, een oase van rust, bezinning en verbondenheid, waar je je kunt laten inspireren door de verhalen van je medepelgrims. In de wandelkamer vind je bovendien een schat aan informatie over de pelgrimsroute naar Santiago de Compostela. Je kunt er overnachten in de serene sfeer van de Pelgrimshoeve. De rol van de broeders is overgenomen door vrijwilligers, die ervoor zorgen ervoor dat bezoekers zich welkom voelen en een moment van bezinning kunnen ervaren.

17 - Voormalige Pastorie

Aan de Servatiusstraat staat de in 1849-1850 gebouwde de stijlvolle voormalige pastorie. De achterliggende tuin met minstens 150 jaar oude beuken, rode beuk, Amerikaanse linde, tamme kastanje, taxus en acacia's staat op de Monumentenlijst. Er zijn diverse bomen bij de bomenstichting geregistreerd, waaronder een beuk, een rode beuk, een tamme kastanje en een groep van 4 Amerikaanse linden. Verder is er een unieke brede breviergang gevormd uit een beukenhaag, een berceau van beuken en taxus in vormsnoei. Dit geheel is aangelegd in de jaren 1860-1910. Omstreeks 1975 gaat de pastorie over in particuliere hand

Over Pelgrimspaden in de Brabantse Kempen, 22 km

Aangemaakt voor: Charles Aerssens

Copyright Topografische Dienst Kadaster, Emmen